

CRPD

Møte i Vernetjenesten 27.08.24

ØVRE EIKER
KOMMUNE

VET DU HVA CRPD STÅR FOR?

The UN Convention om the Rights of Persons
with Disabilities (CRPD)

FN-konvensjonen om rettigheter til mennesker
med nedsatt funksjonsevne.

Konvensjonens formål er å fremme, verne om og
sikre funksjonshemmedes menneskerettigheter
og frihet på lik linje med andre i samfunnet.

Det finnes tre typer mennesker

Helt innafor

Kommuneplanens handlingsdel 2023-2026

Kommunestyrets vedtak av 14.12.22:

Øvre Eiker skal bli en menneskerettighetskommune, etter modell fra Bergen sitt arbeid med «Menneskerettighets by». Det vil si at Øvre Eiker eksplisitt legger menneskerettighetene til grunn for vår virksomhet.

Øvre Eiker kommune skal i 2023 utarbeide en handlingsplan mot rasisme og diskriminering.

Kommunestyret har vedtatt at Øvre Eiker skal være en foregangskommune i oppfølgingen av rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne nedfelt i CRPD. Som et ledd i dette skal kommunen prioritere universell utforming i tjenester og i kommunens investeringer.

Kommuner og menneskerettigheter

- Kommunene er kjent med at de har et menneskerettighetsansvar
- Varierende kjennskap til menneskerettighetene
- Flest kjenner til FNs barnekonvensjonen
- Flertallet har deltatt på kurs
- Opplæring, tid og økonomi er utfordringer
- Lite om menneskerettigheter i plandokumenter
- Prioritere informasjon
- Størst utfordringer i de minste kommunene
- Barnevern og helse- og omsorg mest utfordrende
- Minst kunnskap blant ordførere

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD)

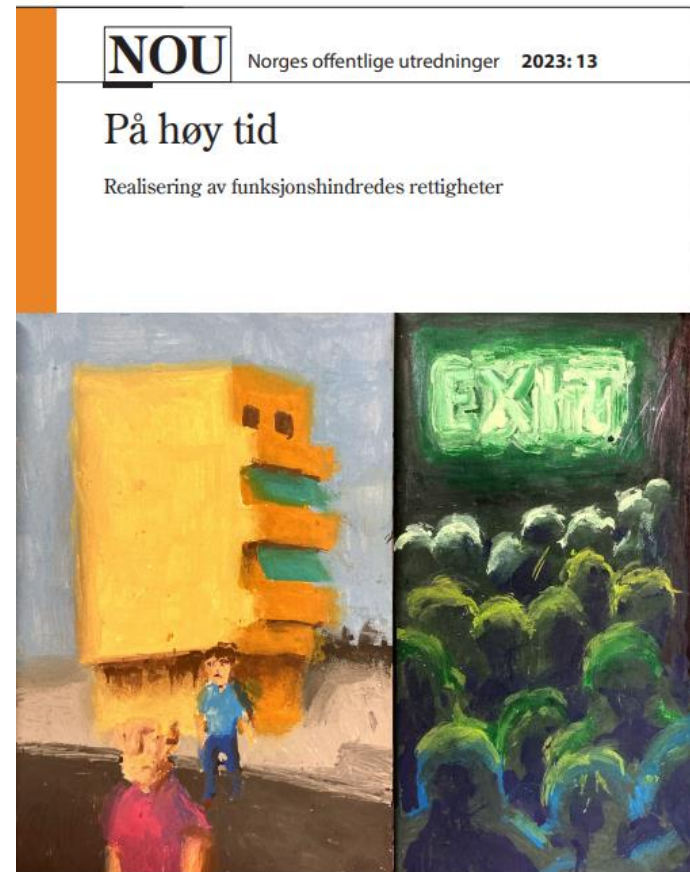

NOU 2023:13 På høy tid

Realisering av funksjonshindredes rettigheter

Utvalget ønsker i stedet å fokusere på en rettighetsbasert tilnærming, der det enkelte individ forstås som innehaver av grunnleggende rettigheter som myndighetene og samfunnet som helhet skal sikre.

Den enkelte funksjonshindrede er ikke primært en pasient eller en bruker av tjenester, men et individ og en borger med rettigheter og muligheter.

Forventningsbrevet fra Statsforvalteren

1.februar 2024

Styrke rettighetene for mennesker med nedsatt funksjonsevne – CRPD. Kommunene skal iverksette FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i alle sektorer.

Det krever økt kunnskap om CRPD i kommunene. Kultur- og likestillingsdepartementet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) gjennomfører en satsing i perioden 2023-2025 som har til hensikt å understøtte kommunenes arbeid på området. Vi oppfordrer i denne forbindelse kommunene til å sette seg godt inn i Bufdirs veiledningsmateriell og ressurser til bruk for kommunene i implementeringsarbeidet.

Nasjonalt prosjekt 2023-2025

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD)

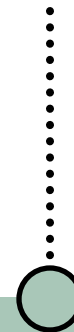

Hva ønsker vi å oppnå?

Visjonen er et samfunn der alle kan delta og funksjonshemmede får oppfylt menneskerettighetene sine på lik linje med andre

IDEALFREMTID

MÅL

- At det er utarbeidet og publisert veiledningsmateriell om CRPD for opplæring av kommuner på Bufdir.no
- At alle statsforvaltere har fått opplæring i CRPD og i bruken av Bufdirs veiledning
- At Statsforvalterne anvender CRPD i sin virksomhet
- At Statsforvalterne gjennomfører opplæring av kommunene

Samfunnsmål

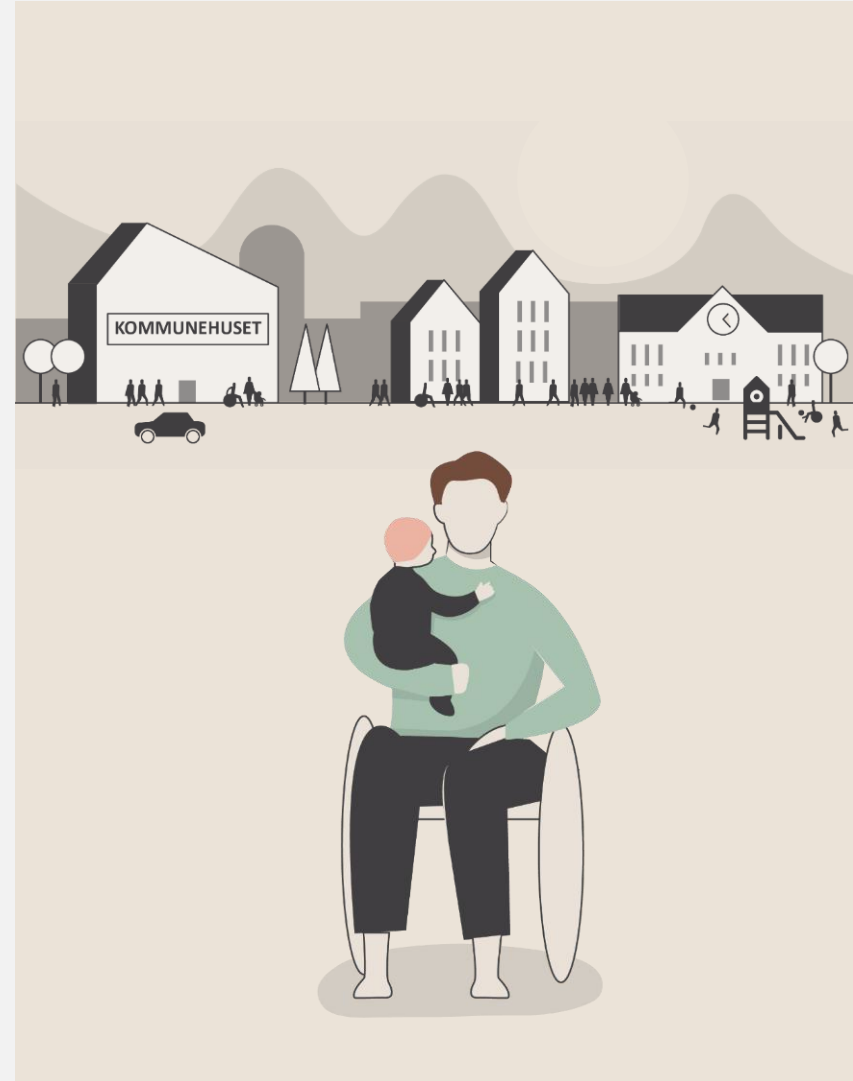
- Økt kompetanse om CRPD i kommuner og embeter
- **At kommunene har et mål om å gjennomføre CRPD i sine styringsdokumenter**
- At personer med funksjonsnedsettelse oppnår selvbestemmelse, deltakelse og likestilling i tråd med CRPD

HVA ER FUNKSJONSNEDESETTELSE

Fra medisinsk til relasjonell forståelse

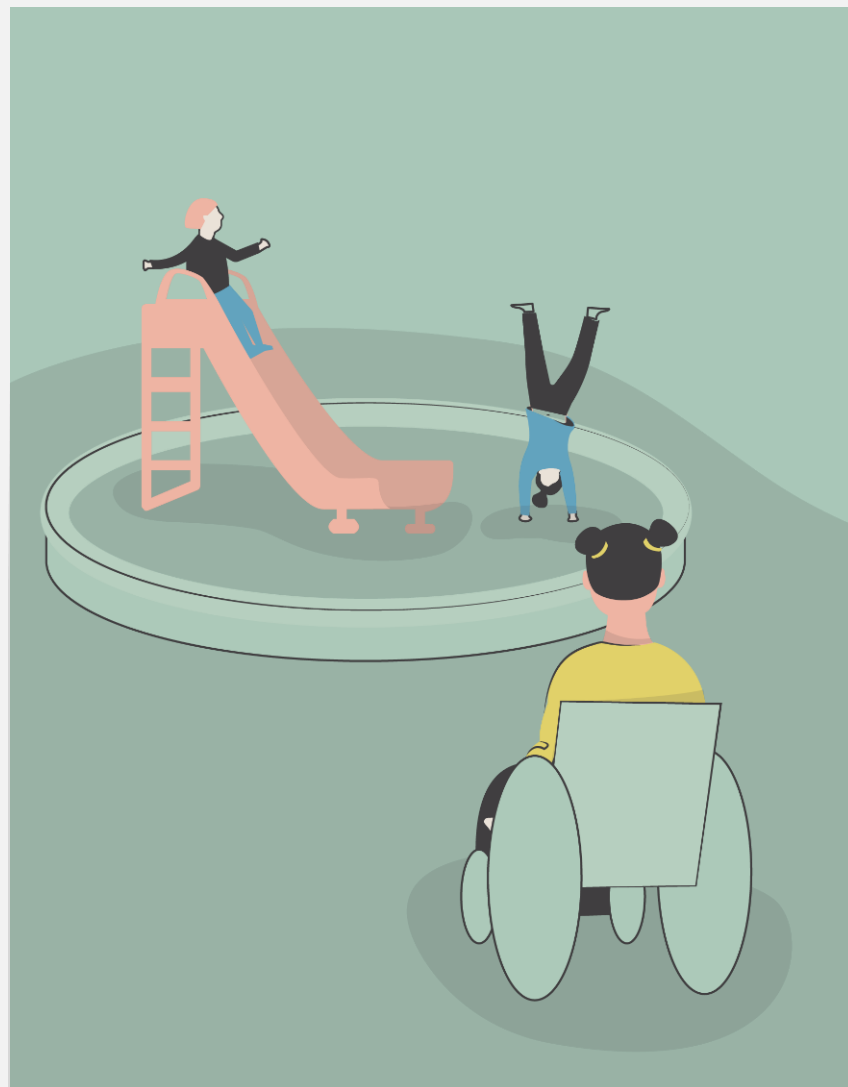
- Konvensjonen markerer et tydelig skille bort fra en medisinsk forståelse av funksjonsnedsettelse til en relasjonell forståelse.
- Konvensjonen har et klart budskap om at funksjonsnedsettelse ikke først og fremst er et medisinsk problem for den enkelte
- Personer med en funksjonsnedsettelse opplever vanskeligheter og blir funksjonshemmet fordi samfunnet er innrettet på en diskriminerende måte. Samfunnet må derfor endres slik at alle blir inkludert.

HVA ER FUNKSJONSNEDSETTELSE

Relasjonell forståelse

- Hindre for deltakelse kan reduseres ved å tilrettelegge samfunnet og bygge ned funksjonshemmende barrierer. Eksempel på barrierer som hindrer likestilling, deltakelse og et selvstendig liv (Listen er ikke uttømmende)
- Fysiske barrierer
- Juridiske og organisatoriske forhold
- Holdninger
- Kulturelle og sosiale forhold

Sitter vi fast i gamle ideer?

*"See yourself in a way
that others might not see
you, simply because
they've never seen it
before"*

ØVRE EIKER
KOMMUNE

Sammen skaper vi et livskraftig Øvre Eiker

Veileder BUF-dir

- CRPD- veiledning til FN konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne | Bufdir

Helt innafor og med på laget

Vi fikk tildelt 400 000 kroner i 2023 og 300 000 i 2024 😊

Mål:

Øvre Eiker kommune jobber for at alle innbyggere skal være innafor og at den enkelte opplever å ha samme muligheter som andre, gjennom opplevelse av å mestre eget liv, oppleve økt selvbestemmelse og medvirke i egne tjenester.

- ✓ Opplæring i CRPD overfor ansatte og beslutningstakere slik at de vurderer oppfyllelse av CRPD i daglig arbeid og ved beslutninger.
- ✓ Systemer som sikrer medvirkning på individ- og systemnivå.
- ✓ På individnivå mener vi økt kunnskap om CRPD (og nasjonal veileder), innføring av livsfortellingsarbeid (LFT) og positiv atferdsstøtte (PAS) som metodikk vil øke den enkeltes opplevelse av å mestre eget liv selv om hen er avhengig av hjelp og støtte i hverdagen.

Medvirkning

Videre ønsker vi å sikre medvirkning på systemnivå å involverer brukerrepresentanter i prosjektarbeid og gi opplæring til brukerrepresentanter, samt at de skal delta i prosjektgruppen som jobber med å planlegge opplæring, gjennomføre kartlegging og beslutte tiltak for oppfyllelse av CRPD i kommunen.

Prosjektgruppa internt i Tilrettelagte tjenester består av 3 brukerrepresentanter som mottar tjenester og to tilretteleggere.

Prosjektgruppa består av:

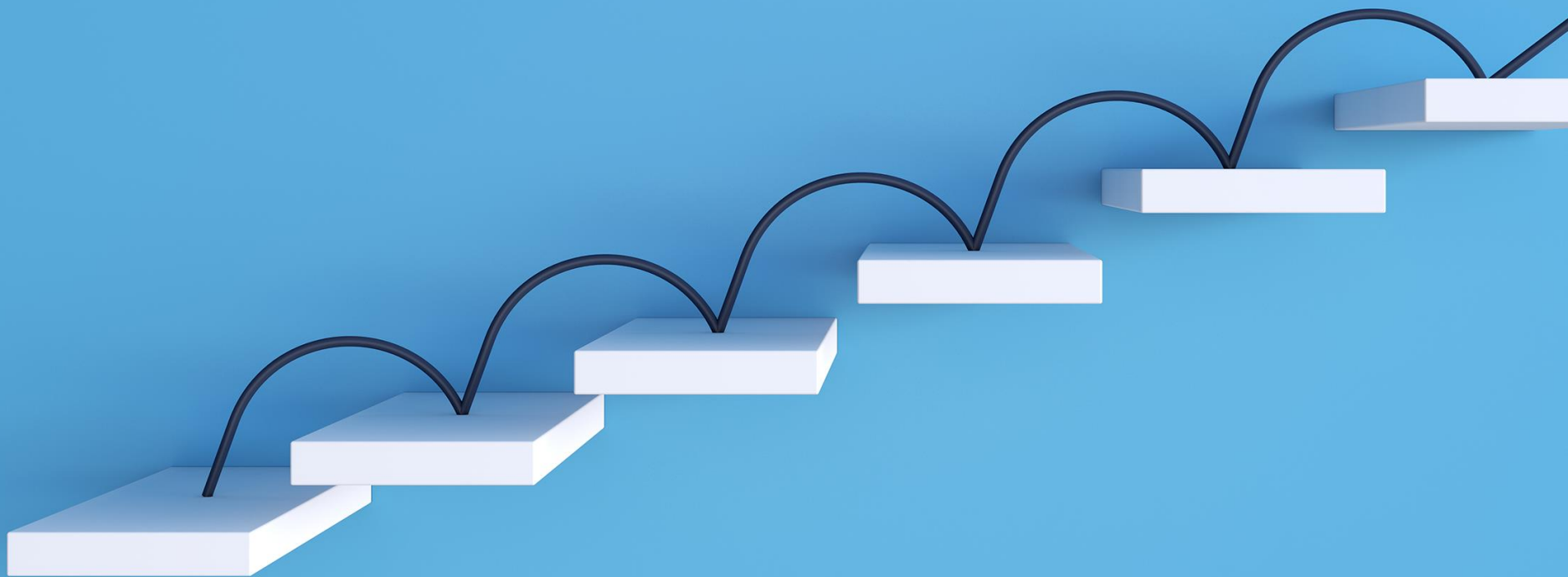
- Solveig Risvåg Amundsen, brukerrepresentant
- Antonie Bugge Hansen, spesialkonsulent
- Anne Grete Klundrerud, fagleder
- Inger-Helene Bråthen Flugheim, rådgiver
- Line Therese Løken, rådgiver
- Therese Hunnestad Thorbjørnsen, rektor/virksomhetsleder
- Linda Tømte, spesialkonsulent
- Silje Reite Moen, rådgiver
- Evelyn Skalstad, fagrådgiver

Hva har prosjektgruppa jobba med så langt?

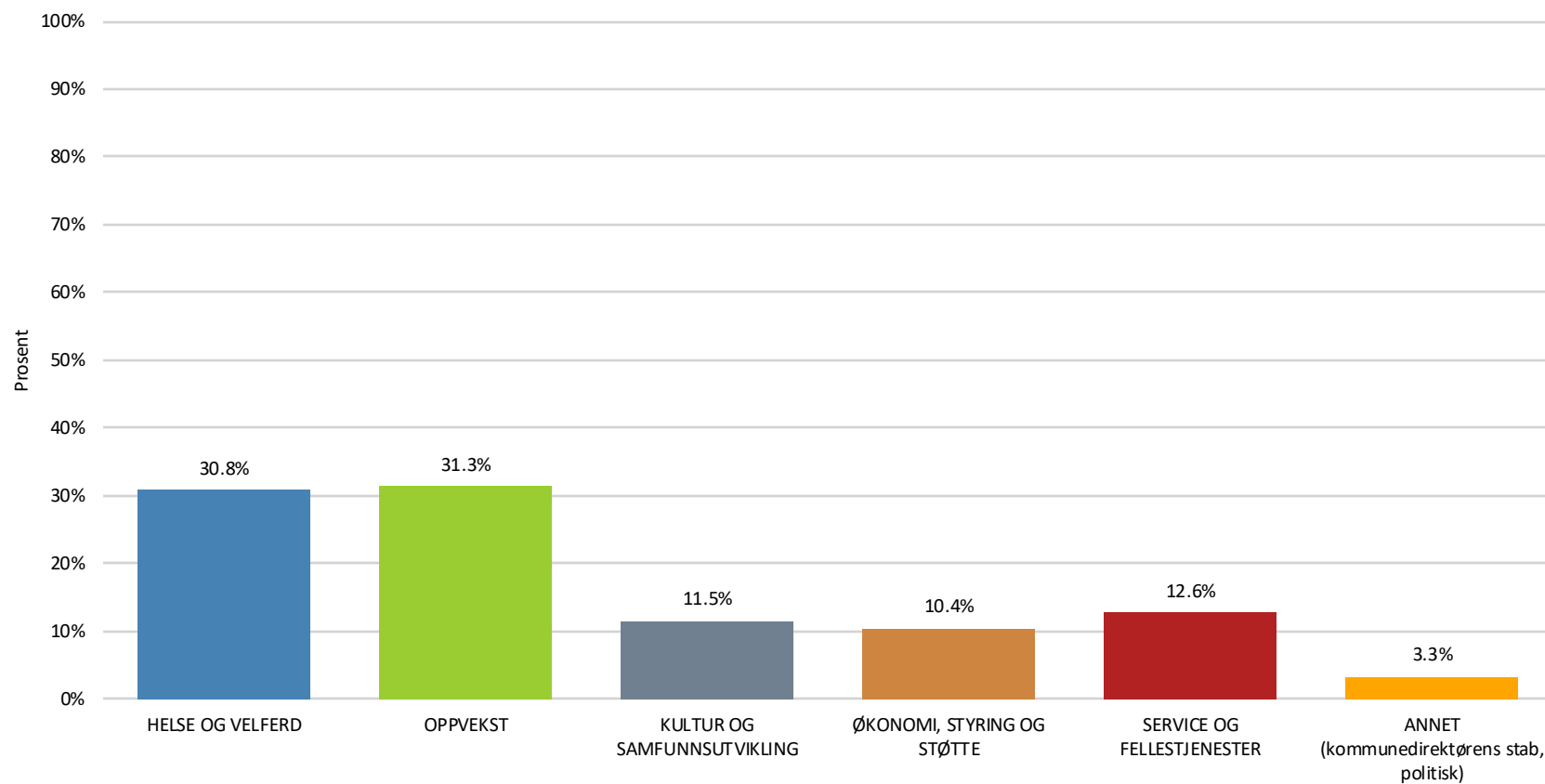
- Økt gruppas kompetanse
- Arrangert rettighetssfest og julekalender
- Vært i kontakt med andre kommuner
- Spørreundersøkeelse
- Politisk sak i kommunestyret
- Jobbet oss igjennom NOUen og de punktene den viser er utfordringer
- Innlegg, Månedspraten, Rådet for mennesker med funksjonsnedsettelse og Friluftlivets år
- Diskutert enkeltssaker
- Laget en plan for 2024

RESULTATER FRA UNDERSØKELSEN
186 SVAR

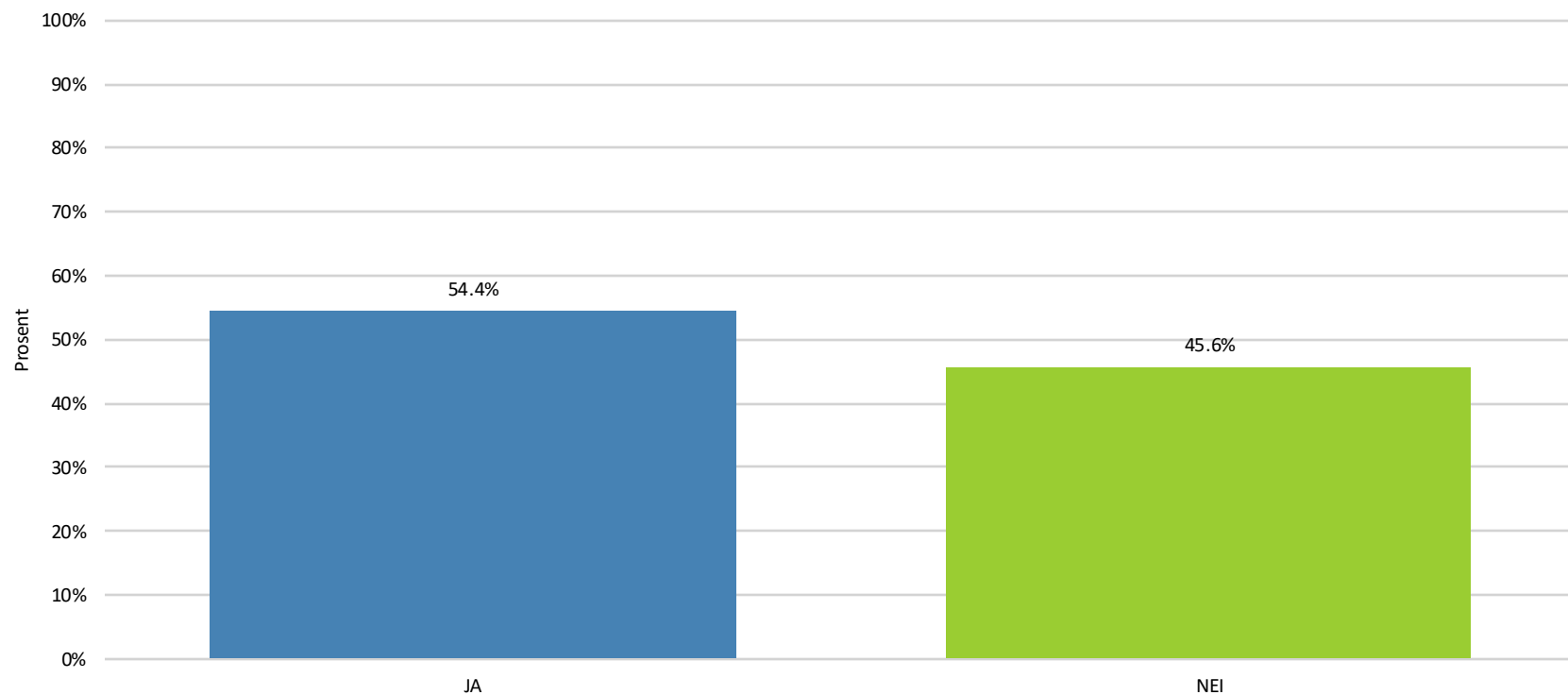

1. HVILKEN SEKSJON JOBBER DU I?

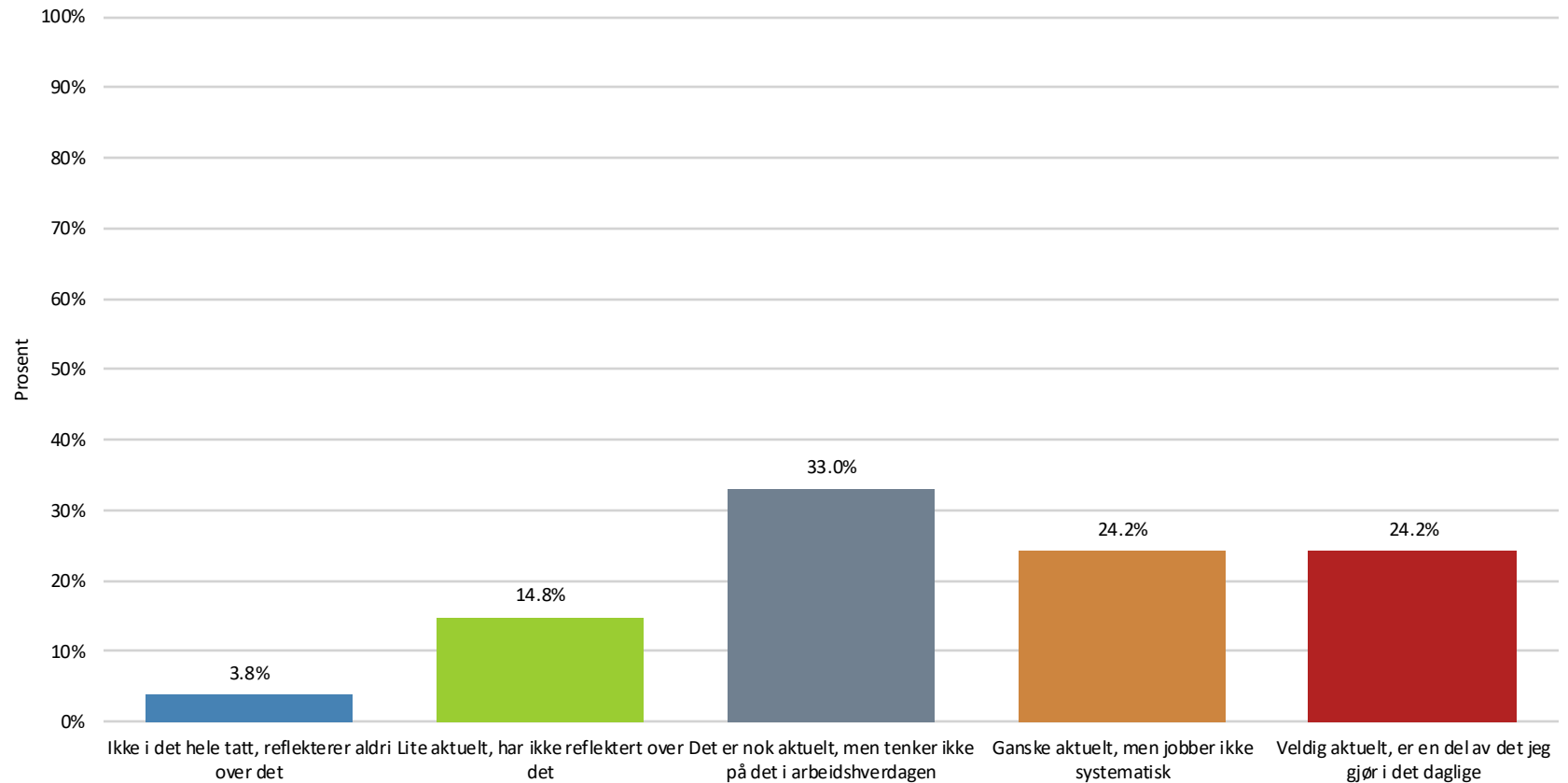

VET DU FORSKJELLEN PÅ GDPR OG CRPD?

2. VET DU HVA CRPD ER?

4. HVOR AKTUELT ER CRPD I DIN ARBEIDSHVERDAG?

Forslag fra ansatte om konkrete tiltak for å bedre situasjonen.

- Flere forslag om fysisk tilrettelegging, bedre merking, HC-toaletter og heis i offentlige bygg
- Teleslynge og bruk av lydanlegg ved offentlige møter
- Dokumenter og nettsider
- Kursing og opplæring i tankegangen
- Ansettelse av flere personer med funksjonshindringer
- Flere grupperom, støydemping og tilpassing av spesialrom
- Tilpasse utflukter og aktiviteter for alle elever
- Gjennomgå tilskuddsordninger og kreve oppfyllelse av CRPD
- Mestring og velferdsteknologi

Handlingsplan 2024

Når:	Aktivitet:	Ja:	Når:
Mars	Nullpunktsanalyse – en enkel Questback med 3 enkle spørsmål. Vi ønsker å trekke en vinner som får et gavekort til avdelingen sin.		
April	Politiker og rådsopplæring felles om UU og CRPD.		
April-juli	Ansatte gjennomfører e-læringskurset fra BUF-dir. Gjennomføring av kurset blir en del av nyansattopplæringen i ØEK.		
Oktober	Lederopplæring, leie inn foredragsholder og ha leders ansvar for CRPD som tema.		
Desember	Ny rettighetsfest, gjerne i samarbeid med de andre aktivitetene som pågår frivillighetens dag. Vi ønsker også å gjøre et stunt mot alle ansatte, men en oppgave de skal løse denne dagen, eller at de skal reflektere over hvordan de sikrer rettighetene i sitt arbeid. Her er vi litt på tankestadiet foreløpig.		

Nytt e-læringskurs om likestilling, inkludering og mangfold

Lenke til kurset

- [Nytt e-læringskurs om likestilling, inkludering og mangfold | Bufdir](#)

Hva om du fra i morgen er
avhengig av rullestol?

Kommer du deg på jobb og
kan du fortsatt løse de
oppgavene du har i dag?

Hva skal til for at du kan leve
et fritt og uavhengig liv i
rullestol?

Kommuner med handlingsplaner for CRPD

- [Høring og ettersyn Handlingsplan for oppfølging av CRPD i Bodø kommune - Bodø kommune \(bodo.kommune.no\)](#)
- [Temaplan for funksjonshindrede | Stavanger kommune](#)
- [KUN kommuneveileder CRDP NY6.indd](#)
- [mer-cprd-i-kommunen-og-fylkeskommunen.pdf \(sv.no\)](#)

Universell utforming

Universell utforming er en strategi for planlegging og utforming av samfunnet, og har som mål at produkter, omgivelser og tjenester skal kunne brukes av alle mennesker. Universell utforming er **nødvendig for noen og bra for alle.**

Illustrasjon: Egil Bjørøen

ØVRE EIKER
KOMMUNE

Nødvendig for noen, bra for alle!

ØVRE EIKER
KOMMUNE

Nødvendig for noen, bra for alle!

Sammen skaper vi et livskraftig Øvre Eiker

ØVRE EIKER
KOMMUNE

Nødvendig for noen, bra for alle!

Sammen skaper vi et livskraftig Øvre Eiker

ØVRE EIKER
KOMMUNE

Nødvendig for noen, bra for alle!

Sammen skaper vi et livskraftig Øvre Eiker

ØVRE EIKER
KOMMUNE

Dette passer ikke for sånne som deg (reddbarna.no)

Sammen skaper vi et livskraftig Øvre Eiker

Tommelfingertesten:
Hadde du akseptert denne situasjonen
overfor noen uten en funksjonshindring?

ØVRE EIKER
KOMMUNE

D...t til å...opa

Men vi må ha
med alle på
laget!

Sammen skaper vi et livskraftig Øvre Eiker

Referanser

- [Kommuner og menneskerettigheter - Norges institusjon for menneskerettigheter \(nhri.no\)](#)
- [CRPD- veiledning til FN konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne | Bufdir](#)